

Välkommen till Gömmarens naturreservat

En promenad, en cykeltur, en busstur - Gömmarens naturreservat ligger alltid nära! Området är ett mycket välbesökt naturreservat mellan centrala Huddinge och Kungens kurva. Här finns möjlighet till ett rikt friluftsliv med aktiviteter som passar alla fyra årstiderna. Du kan njuta av leder och stigar som passar stavgång, skidåkning, löpning, ridning eller en helt vanlig promenad. Sol, bad och en stunds skön avkoppling vid sjön Gömmaren är ett välkänt sommarnöje för många Huddingebor. För den som vill vandra och söka en rofylld plats ger de 768 hektaren många olika spännande naturmiljöer att prova. Känslan av storskog infinner sig på många härliga platser.

Reservatsregler

Föreskrifter för allmänheten

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt.
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, samt att skada vegetationen i övrigt t. ex genom att gräva upp växter som ris, örter, gräs, mossor eller lavar.
- framföra motordrivet fordon eller annat fordon såsom cykel annat än på anvisade vägar.
- störa djurlivet (t. ex genom att klättra i boträd, uppehålla sig i närheten av fågelbo eller gryt, fanga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur).
- beträda Stora Måson i sjön Gömmaren under perioden 1/4 - 15/7.
- fiska i sjön Gömmaren utan erlagt fiskekort.
- göra upp eld annat än på anvisade och iordningställda platser.
- ställa upp husvagn eller släpvagn.
- rida annat än på anvisade vägar, stigar och områden.
- medföra okopplad hund eller annat okopplat husdjur.
- på ett störande sätt använda radioapparat, grammofoon, bandspelare, musikinstrument e d.
- sätta upp skylt, tavla, plakat, affisch eller liknande.
- parkera annat än på anvisade platser.

Fakta Gömmarens naturreservat:

- Reservatet bildat år: 1995 och utökat 2010
- Markägare: Huddinge kommun och Privat
- Areal: 768 hektar
- Naturvårdsförvaltare: Huddinge kommun

Huddinge

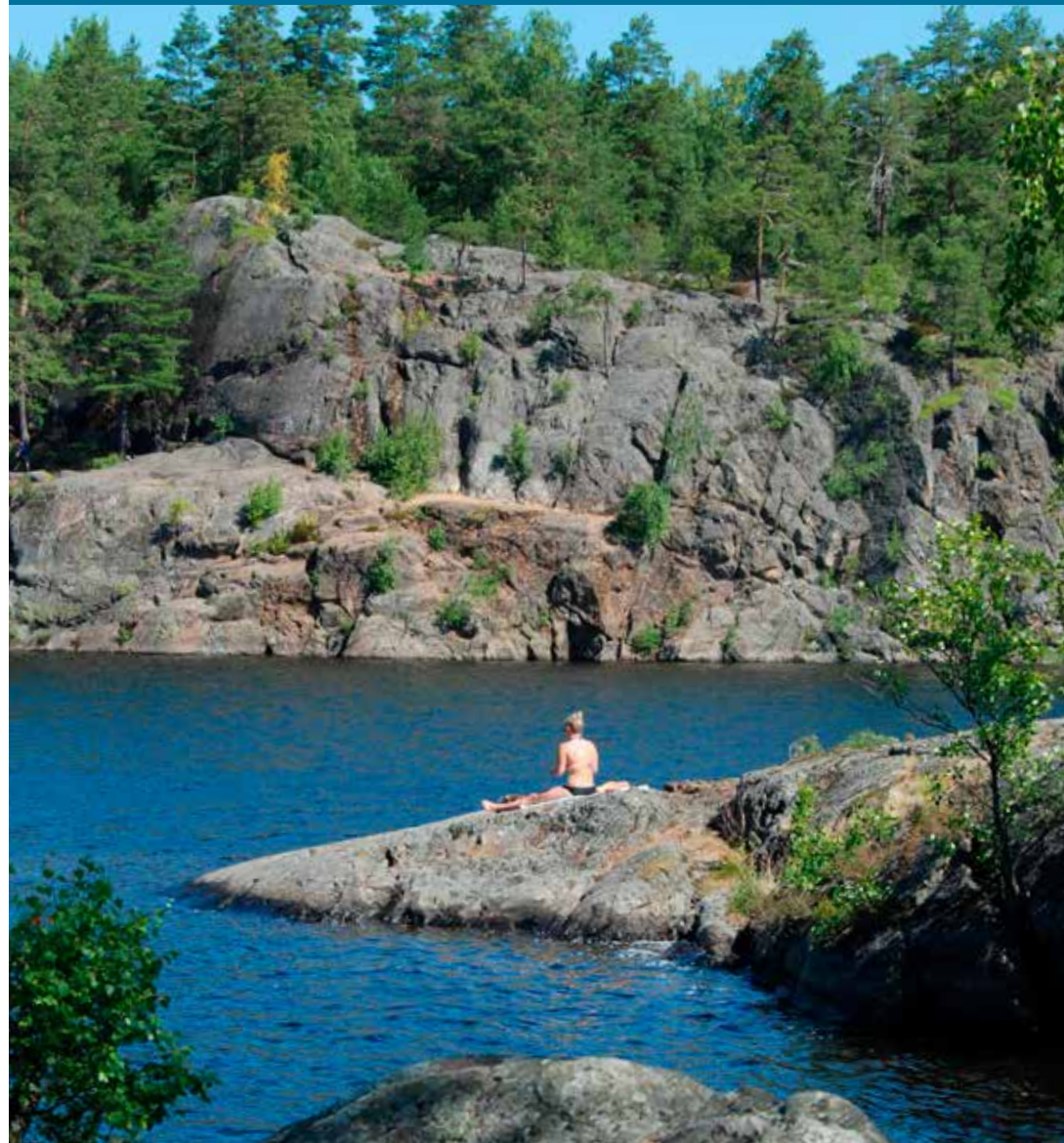
För vidare information kontakta Naturvårdsenheten i Huddinge kommun på telefon, växel 08 - 535 300 00 eller nbf@huddinge.se
Besök gärna www.huddinge.se

Foto: Richard Vestin

Produktion mars 2018: Huddinge kommun, Richard Vestin

NATURRESERVAT I STOCKHOLMS LÄN

Gömmaren

Populär klarvattensjö - Gömmaren

Naturreservatets hjärta är sjön Gömmaren. Denna klarvattensjö omges av klippor, hållar, mossar och gungflyn. Här finns även en liten anlagd sandstrand. Många besöker sjön för fiske, bad och promenad. Omgivningarna runt sjön har ett stort värde för besökare och som utflyktsmål för skolor och barnomsorg. Skridskoåkning på sjön uppskattas, då Gömmaren är en av de första sjöarna i kommunen där isen lägger sig.

Sportfiske erbjuds genom fiske efter inplanterad fisk, som exempelvis regnbåge. Sjöns vatten tilltalar även inhemska fiskar som mört, abborre, gädda och gärs. Vill du fiska i sjön Gömmaren behövs det ett särskilt fiskekort. Fiskekortet går att köpa av Långsjö-Gömmarens fiskevårdsför- ening.

En sevärd fågel som regelbundet häckar i sjön är storlommen. Den tillhör sommarens tilldragelse när kvällar och nätter fylls med dess speciella sång. Ljudet av storlom ger verkligen sjön sin vildmarksprägel. Den kraftfulla fiskjusen ses ofta spana efter fisk. Högt över sjöns vattenspegel flyger den och spanar efter byten med sin knivskarpa blick. Med lite tur kan man se fågeln störtdyka ned i vattnet och gripa någon fisk med sina klor.

Sjön Gömmaren med storlom, sportfiske och större kustflickslända

foto: Richard Vestin

Gömmarravinen

foto: Richard Vestin

Gömmarravinen - dramatisk natur

Denna ravin utgör ett mycket spännande område både geologiskt och biologiskt. Ravinen har bildats av en bäck som i årtusenden skurit sig ner genom den sandiga marken. Detta är länets tredje djupaste ravin. Den lilla bäcken i ravinens botten försörjs helt och hållet med vatten från olika källflöden. Den granskogsbevuxna ravinen är som djupast och mest orörd i sin västligaste del närmast E4:an. Det är också här vi hittar de högsta naturvärdena med många spännande växter, såsom storgröe, gullpudra och skärmstarr samt Gömmarområdets riktiga raritet - dunmossa. Bäckens i Gömmarravinen passerar under E4:an och rinner ned till Mälaren där den mynnar vid Vårbybadet. Besök gärna ravinen i maj och njut av den rika fågelkören. Bland annat med chans att höra gärdsmysen - den lilla fågeln med den stora rösten.

Skogen - från hållmarkstallar till ekskogar

I reservatet kan du uppleva många olika skogsmiljöer. Dessa sköts för att skapa en trevlig och inbjudande friluftsskog och en skog med hög biologisk mångfald. Barrskogen, med gran och tall, dominerar i reservatet. På hållmarkernas höjder finns flera spännande tallskogar. Riktiga gammeltallar hittar du exempelvis vid Utsälje och norr om sjön Gömmaren. I de mer låglänta delarna av skogen växer gran och lövskog.

Vill man besöka ett skogsområde med gammelgran rekommenderas ett besök intill Gömmarvägen. Här får skogen åldras och ha sin egen livsstil. Variation i reservatets skog bjuder de ljusa lövskogspartierna på. Bland annat med sumpskogar som finns på flera platser. En av de mest spännande hittar vi vid Fullersta kvarn. En gran- och alsumpskog finns här med förekomst av flera mycket exklusiva arter, bland annat alsidenmossa. Denna sumpskog har tack vare sitt höga naturvärde även uppmärksammats på Europainivå som ett värdefullt Natura 2000-område.

För att uppleva ekskogarna får man söka sig till platser med kulturmarker vid Fullersta kvarn och Långängen. Särskilt vid Långängen finns mycket ek och ett stort inslag av hassel. Vårfloran i detta område är mycket vacker med mattor av vitsippor. Här finns även inslag av asp, sälg, klibbal, lönn, lind och våra björkar, vilka ger Gömmarområdets skog sin variation.

Höstaspar vid Långängen

foto: Richard Vestin

Shetlandsponny

Augusts runa

Prästkrage med ängsbockar

Kulturlandskap med variation

Vi hittar även kulturspår i skogen som vittnar om äldre tiders sätt att utnyttja skogen. Torparna i Fullersta kvarn och Kolartorp har inte enbart varit inriktade på jordbruk. En viktig del i sin verksamhet har varit att utvinna energi ur utmarken, bland annat genom att framställa träkol. Kolbottnar efter milor och tjärdalar återstår idag som spår från denna tid i skogen.

Idag, vid bland annat Fullersta kvarn, finns härligt blommande beteshagar och rödmålade hus. Här finns rika miljöer för fjärilar och fåglar. Även våra fridlysta kräldjur och groddjur trivs i dessa marker med solvarma bryn, småvatten och skog.

Glöm inte att kika på den udda runan vid kvarndammen. "Färväl du kära fosterland 1872 August" - en av de många som tröttnade på nödären och sökte bättre lycka på annat håll i världen.

Kulturmarker vid Fullersta kvarn

foto: Richard Vestin

Stenkäcka

Pilfink

Fiskgjuse

Fiske

Exponerade badklippor vid Gömmaren

Härligt sommarbad

Skön höstvandring

Storlom

NATURA 2000 är namnet på ett nätverk av olika naturområden som skyddas inom EU. Inom Gömmarens naturreservat finns det ett NATURA 2000-område, Fullersta kvarn. Fullersta kvarn består av en lövsumpskog av fennoskandisk typ, med klitbal och enstaka granar, med höga värden för biologisk mångfald. Området ligger i en sprickdal som löper från Kolartorpet till Fullersta kvarn och vidare mot sydost.

GÖMMARENS NATURRESERVAT

- Naturreservat
- Parkeringsplats
- Information
- Badplats / Hundbad
- Tunnelbanestation
- Café
- Vindskydd
- Cykelled
- Ridleder
- Elljusspår (1,9 km resp. 2,7 km)
- Huddingeleden
- Motionsspår 3,5 km
- Motionsspår 5,0 km
- Motionsspår 10,4 km
- Motionsspår 15,4 km

Skala 1:13 000 Ekvidistans 4 m

Kartunderlag baserat på orienteringskarta Gömmaren uppdaterad 2007 och producerad av Snättringe SK och Skogsluffarnas OK

Vandring vid Fullersta kvarn

Vanlig groda

Kopparödla

Blåsippor

Sorgmantel

Vår vid Långängen

Ridning i naturreservatet